

بخش چهارم
فصل دوم
(بودجه دولت و مالیه دولت)

چرا دولت ها به تنظیم بودجه اقدام می کنند؟

- دولت برای مدیریت کلان کشور از ابزار های زیر استفاده می نماید :
  - ۱- سیاست های پولی
  - ۲- سیاست های مالی
- میزان درآمدهایی که دولت از منابع گوناگون کسب می کند در حالت های مختلف متفاوت است .
- میزان مخارجی را که دولت برای اداره جامعه صرف می کند در وضعیت های مختلف متفاوت است.
- عامل اصلی تعیین کننده مخارج دولت، میزان درآمد آن می باشد.

تعریف بودجه

- انواع برنامه هایی که دولت برای تحقق اهداف و مأموریت های خود به کار می برد عبارتند از:
  - ۱- برنامه های کوتاه مدت
  - ۲- برنامه های میان مدت
  - ۳- برنامه های بلند مدت
- بودجه عبارت است از : برنامه کوتاه مدت یکساله که در آن منابع در آمد و مخارج پیش بینی شده دولت مشخص شده است . (سند پیش بینی درآمد و مخارج و برنامه کار سال آینده می باشد.)
- کسری بودجه : هر گاه مخارج بودجه از درآمد آن بیشتر باشد دولت با کسری بودجه روبرو است.
- مهم ترین و اساسی ترین سند در دستگاه مالی و اداری کشور بودجه است زیرا :
  - ۱- اهداف و برنامه های کشور در آن سال را مشخص می کند.
  - ۲- مجوز های قانونی دولت برای کسب درآمد و هزینه را تعیین می کند .و به این صورت نظم مالی کشور را امکان پذیر می سازد.
- با بررسی سهم هر برنامه از کل بودجه می توان میزان اولویت و اهمیت امور را نسبت به هم نشان داد زیرا : هر برنامه ای که بودجه بیشتری به آن اختصاص یافته است دارای اهمیت بیشتری می باشد.
- یکی از ابزار های کنترل مجلس بر دولت بودجه می باشد زیرا :
مجلس با تصویب نکردن بودجه یک برنامه می تواند مانع از اجرای آن برنامه توسط دولت شود.

• مراحل بودجه از آغاز تا انجام به شرح زیر می باشد :

۱- تنظیم و پیشنهاد بودجه

۲- تصویب بودجه

۳- اجرای بودجه

۴- نظارت بر اجرای بودجه

تنظیم و پیشنهاد بودجه

• در تمام کشور ها مسئول تهیه و پیشنهاد بودجه دولت می باشد.

• در ایران طبق اصل ۵۲ قانون اساسی بودجه سالانه کشور توسط دولت تهیه می شود.

• لایحه بودجه عبارت است از : متن پیشنهادی بودجه که توسط سازمان مسئول امور بودجه تدوین و پس از تصویب هیئت دولت به مجلس تقدیم می شود لایحه بودجه نام دارد.

• مواد تشکیل دهنده بودجه عبارت است از :

۱- یک ماده واحده که رقم کل درآمد ها و هزینه های یک سال را مشخص می کند .

۲- چندین تبصره که ضوابط و مقررات مربوط به چگونگی کسب درآمد و صرف هزینه ها را مشخص می کند .

تصویب بودجه

• امروزه در بیشتر کشور ها تصویب بودجه به عهده مجلس نمایندگان می باشد .

• در جمهوری اسلامی ایران تصویب بودجه به عهده مجلس شورای اسلامی می باشد.

• دولت موظف است لایحه بودجه سال بعد را تا آذر ماه هر سال تحویل مجلس دهد.

• مجلس باید طبق قانون لایحه بودجه سال بعد تا قبل از پایان سال تصویب کند.

• لایحه بودجه ابتدا در کمیسیون بودجه مجلس بررسی می شود سپس در جلسه علنی مجلس مطرح می شود .

اجرای بودجه

- **قانون بودجه** : لایحه بودجه پس از تصویب در مجلس شورای اسلامی به قانون بودجه تبدیل می شود که در تمامی دستگاه های دولتی لازم الاجرا می باشد .

- **مواد تشکیل دهنده قانون بودجه عبارتند از:**

- ۱- یک ماده واحده

- ۲- چندین تبصره

- ۳- بودجه هر دستگاه به صورت جدا گانه و به ریز مواد.

- در صورت تصویب مجلس اعتبارات هر یک از سازمان ها و دستگاه های دولتی در محدوده بودجه تصویب شده به آن ها پرداخت می شود .

- عملکرد مالی یک سال بخش دولتی در محدوده بودجه مصوب انجام می گیرد.

نظارت بر اجرایی بودجه

- تصویب بودجه اهمیت خود را از دست می دهد اگر: بر اجرای آن نظارت نشود.

- **تفریغ بودجه** : ارقام بودجه به طور تخمینی تعیین می شود و در پایان سال پس از اجرای بودجه ، تفاوت ارقام پیش بینی شده با مخارج و درآمد های واقعی در سندی به نام تفریغ بودجه مشخص می شود.

- **سند تفریغ بودجه نشان دهنده این است که :**

- دستگاه ها تا چه حدی برای دستیابی به اهداف خود به تکالیف بودجه پایبند بوده اند .

- در همه کشورها حق نظارت بر اجرای بودجه به عهدہ مجلس نمایندگان است.

- در ایران وظیفه نظارت بر اجرای بودجه و ارائه سند تفریغ به عهدہ دیوان محاسبات است که اعضای آن را مجلس شورای اسلامی تعیین می کند.

- در ایران دیوان محاسبات مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی قرار دارد.

- **وظیفه دیوان محاسبات عبارت است از :**

- رسیدگی به تمام حساب های وزارتخانه ها، موسسات ، شرکت های دولتی و سایر شرکت هایی که به گونه ای از بودجه کل کشور استفاده می کنند تا هیچ هزینه ای از اعتبار مصوب تجاوز نکند و هر وجهی در محل خود به مصرف برسد .

خزانه داری

- مهم ترین و اساسی ترین دستگاه مالی کشور که در مدیریت نظام بودجه و ساختار مالی جامعه نقش دارد خزانه داری می باشد.
- به دلیل اهمیت و جایگاه خزانه اصل ۵۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی به موضوع خزانه داری اختصاص داده شده است.
- کارکرد خزانه داری:
  - ۱- کلیه درآمدهای دستگاه های دولتی که در چارچوب قانون انجام شده است به حساب خزانه داری کل واریز می شود.
  - ۲- همه پرداخت های دولت (مخارج دولت) در حد اعتبارات مصوب قانونی توسط خزانه داری پرداخت می گردد .
- اداره کل خزانه داری در وزارت اقتصاد و امور دارایی است.
- مدیر کل خزانه داری را وزیر اقتصاد تعیین می کند.

درآمدهای دولت

- انواع درآمدهای دولت عبارتند از:
  - ۱- بهای کالا و خدمات ارائه شده توسط دولت
  - ۲- درآمد شرکت های دولتی و سرمایه گذاری ها
  - ۳- استقراض
  - ۴- مالیات
- **بهای خدمات و کالاهای ارائه شده توسط دولت** : بهای کالا و خدماتی است که دولت به مردم ارائه می دهد مانند (خدمات پستی ، انشعابات آب ، برق، گاز و تلفن و ...)
- **درآمد شرکت های دولتی و سرمایه گذاری** : گاهی دولت با تاسیس شرکت های دولتی و سرمایه گذاری های تولیدی درآمد کسب می کند .
- تمامی درآمدهای حاصل از فروش کالا و خدمات و شرکت ها و سرمایه گذاری های دولتی به استثناء بانک ها ، بیمه ها و برخی سازمان های توسعه ای به حسابهای خزانه داری کل واریز می شود.
- انواع سرمایه گذاری های دولتی عبارتند از :
  - ۱- سرمایه گذاری های تولیدی
  - ۲- سرمایه گذاری های زیر بنایی
  - ۳- سرمایه گذاری های اجتماعی

- سرمایه گذاری های زیر بنایی و اجتماعی سودآوری و درآمدزایی ندارند زیرا : با هدف اجتماعی و ملی انجام میپذیرد.
- سرمایه گذاری های تولیدی داخلی و خارجی منبع درآمد دولت به شمار می روند زیرا : معمولاً با هدف سودآوری انجام می گیرند .
- استقراض : اگر منابع درآمدی ، تکافوی هزینه های دولت را نکند ، دولت می تواند برای جبران کسری بودجه از داخل یا خارج از کشور استقراض کند .
- استقراض برای تامین هزینه های جاری کار معقولی نیست.
- استقراض می تواند کار گشا باشد اگر: وجوه آن صرف سرمایه گذاری های مولد شود.
- بهترین راه استقراض عبارت است از: قرض گرفتن از مردم از طریق فروش اوراق مشارکت است .
- بدترین راه استقراض عبارت است از: استقراض از نظام بانکی و بانک مرکزی.
- استقراض از نظام بانکی و بانک مرکزی بدترین راه استقراض است زیرا : موجب افزایش نقدینگی کشور می شود.
- دریافت وام از کشور های دیگر و یا سازمان های بین المللی موجب وابستگی کشور می گردد.

مالیات

- مهم ترین منبع درآمد دولت ها در گذشته مالیات بوده است .
- امروزه مهم ترین منبع درآمدی اکثر کشور ها مالیات می باشد .
- قانون مالیات به وسیله مجلس نمایندگان وضع می شود.
- مالیات از ابزار های موثر در رفع نابرابری های اقتصادی و اجتماعی است اگر: عدالت مالیاتی مورد توجه قرار گیرد.
- دولت ها به دو دلیل از مردم مالیات می گیرند:
  - ۱- دولت بهای برخی از کالاها و خدمات عمومی مثل (امنیت) را مستقیماً از شهروندان دریافت نمی کند.
  - ۲- رفع نابرابری بین افراد پر درآمد و کم درآمد را وظیفه خود می داند .
- تعریف مالیات : تمام وجوهی را که دولت طبق قانون برای تامین بهای کالا و خدمات عمومی و رفع نابرابری بین افراد پر درآمد و کم درآمد از اشخاص حقیقی و حقوقی دریافت می کند مالیات نام دارد.

پرداخت کننده و بار مالیات :

- **پرداخت کننده مالیات (مودی مالیات) عبارتند از:** اشخاص حقیقی یا حقوقی که طبق قانون به دلیل کسب سود و درآمد و انتقال دارایی، ارث و ... موظف به پرداخت مالیات می باشند.
- **بار مالیاتی:** گاهی تولید کننده یا فروشنده، پرداخت کننده اصلی و نهایی مالیات نیست و چه بسا بار مالیاتی را به دوش مصرف کننده یا فرد دیگری منتقل می کند. (بار مالیاتی در واقع انتقال مالیات از تولید کننده و فروشنده کالا به مصرف کننده نهایی است).
- مثال ۱: چون مسکن کالای ضروری است اگر دولت برای مسکن استیجاری مالیات وضع کند بار مالیات به مستاجر منتقل می شود و به وی اصابت می کند.
- مثال ۲: مالیاتی که ماهنگام خرید مواد غذایی و پوشاک و ... پرداخت می کنیم .
- **پایه مالیاتی:** آنچه مالیات به آن تعلق می گیرد پایه مالیاتی نام دارد .
- مثال ۱: مواد غذایی، پوشاک، مسکن و ... .
- **در زمان حضرت علی پایه مالیاتی زکات افزایش یافت زیرا:** قبل از خلافت ایشان به ۹ چیز مالیات تعلق می گرفت (طلا، نقره، گاو، گوسفند، شتر، گندم، جو، کشکش، خرما) ولی ایشان در دوره حکومت خود به اسب ها نیز زکات بستند.

انواع مالیات ها

- مالیات ها بر اساس پایه مالیاتی به دو دسته تقسیم می شوند.
  - ۱- مالیات مستقیم
  - ۲- مالیات غیر مستقیم
- **مالیات مستقیم عبارتند از:** مالیاتی که به طور مستقیم از مودیان مالیات دریافت می شود .
- **ویژگی مالیات مستقیم:** در این نوع مالیات دولت می تواند افراد پر درآمد را از افراد کم درآمد جدا کرده و فقط از گروه خاصی مالیات بگیرد و امکان انتقال بار مالیاتی در آن کم است .
- **در مالیات مستقیم دولت می تواند فقط از گروه خاصی مالیات بگیرد زیرا:** امکان انتقال بار مالیاتی در آن کم است.
- **انواع مالیات مستقیم عبارتند از:**
  - ۱- مالیات بر درآمد
  - ۲- مالیات بر دارایی و ثروت
- **مالیات بر درآمد:** مالیاتی است که بر انواع درآمدهای افراد تعلق می گیرد .
- مثال: مالیات بر حقوق، مالیات بر درآمد کشاورزی، مالیات بر درآمد املاک، مالیات بر درآمد اصناف.

- **مالیات بر دارایی و ثروت:** مالیاتی است که به دارایی های منقول و غیرمنقول افراد تعلق می گیرد .
مثال: مالیات بر خانه ، زمین و اتومبیل و ...
- **مالیات غیر مستقیم عبارت است از:** مالیاتی که تحقق آن به رفتار یا فعالیت اقتصادی بستگی دارد.
مثال: مالیاتی که به واردات یا خرید برخی کالاها تعلق می گیرد .
- **ویژگی مالیات غیر مستقیم عبارت است از:** در این نوع مالیات پرداخت کننده نهایی مشخص نیست و امکان انتقال بارمالیاتی بسیار زیاد است .
- **انواع مالیات غیر مستقیم عبارتند از:**
  - ۱- مالیات بر نقل و انتقال دارایی
  - ۲- حقوق و عوارض گمرکی
  - ۳- عوارض
  - ۴- مالیات بر فروش
- **مالیات بر نقل و انتقال دارایی:** این نوع مالیات هنگام معامله دریافت می شود و همچنین بر نقل و انتقال دارایی افراد پس از مرگ آن ها به وارث تعلق می گیرد. (مالیات بر ارث)
- **مالیات بر ارث عبارت است از:** مالیاتی که بر نقل و انتقال دارایی افراد پس از مرگ آن ها به وارث تعلق میگیرد.
- **حقوق و عوارض گمرکی:** این نوع مالیات به کالاهای صادر یا وارد شده تعلق می گیرد در واقع مالیات بر تجارت خارجی است.
- **حقوق و عوارض گمرکی علاوه بر ایجاد درآمد می تواند یکی از ابزار های سیاست گذاری تجاری برای کنترل صادرات و کاهش واردات باشد.**
- **عوارض:** بهایی است که شهرداری ها درمقابل ارائه خدماتی مثل (نظافت شهر ، آسفالت خیابان ، ایجاد پارک و...) از مردم دریافت می نمایند مثل: عوارض نوسازی و عوارض اتومبیل .
- **مالیات بر فروش:** این نوع مالیات به کالاهایی تعلق می گیرد که درمرحله خرده فروشی به دست مصرف کننده می رسد.
- **چگونگی دریافت مالیات بر فروش:** در این مالیات فروشگاه ها موظف هستند که مبلغ مالیات را جدا از قیمت کالا حساب کنند و در یک رقم جداگانه به گونه ای که مصرف کننده از مبلغ آن اطلاع حاصل کند دریافت نمایند.
- **اهداف دولت از دریافت مالیات بر فروش عبارت است از:**
  - ۱- درآمد زایی
  - ۲- افزایش هزینه یک کالا برای کاهش مصرف آن (مصرف دخانیات)

• مالیات بر ارزش افزوده عبارت است از: نوعی مالیات بر فروش چند مرحله ای است که در هر یک از مراحل تولید تا مصرف نهایی بر حسب ارزش افزوده گرفته می شود و کالا و خدمات واسطه ای را از پرداخت مالیات معاف می کند .

• مالیات بر ارزش افزوده نوعی از مالیات غیر مستقیم بر مصرف کالا و خدمات است .

• پیامد استفاده از مالیات بر ارزش افزوده عبارت است از :

۱- شفافیت مالیاتی را افزایش میدهد.

۲- انگیزه فرار مالیاتی را کاهش می دهد.

۳- از مالیات گیری چندگانه جلوگیری می شود.

• مالیات بر ارزش افزوده از مالیات گیری چند گانه جلوگیری می کند زیرا: مالیات پرداخت شده تولید کننده قبلی از مالیات بر فروش تولید کننده بعدی کسر می گردد.

انواع نرخ های مالیاتی

• انواع نرخ های مالیاتی عبارتند از:

۱- نرخ ثابت

۲- نرخ تصاعدی

• محاسبه مالیات با نرخ ثابت :

نرخ مالیات برای درآمدهای مختلف ثابت است و میزان مالیات پرداختی افراد با تغییر درآمد آن ها کم و زیاد می شود .

مثال: اگر نرخ مالیات ۱۰ درصد تعیین شده باشد :

الف (مالیات فردی را حساب کنید که ماهیانه ۱۰۰۰۰۰۰ تومان درآمد دارد.

$$۱۰۰۰۰۰۰ \times ۱۰\% = ۱۰۰۰۰۰$$

ب (مالیات فردی را حساب کنید که ماهیانه ۱۰۰۰۰۰۰۰ تومان درآمد دارد.

$$۱۰۰۰۰۰۰۰ \times ۱۰\% = ۱۰۰۰۰۰۰$$

• چنانچه بخواهیم درآمد خالص هر کدام از افراد را به دست بیاوریم باید مالیات آن ها را از حقوقشان کم کنیم :

$$۱۰۰۰۰۰۰ - ۱۰۰۰۰۰ = ۹۰۰۰۰۰$$

$$۱۰۰۰۰۰۰۰ - ۱۰۰۰۰۰۰ = ۹۰۰۰۰۰۰$$

محاسبه مالیات با نرخ تصاعدی :

نرخ مالیات با افزایش درآمد و دارایی زیاد و با کاهش درآمد و دارایی کم می شود . یا افراد با درآمد های بیشتر با نرخ بیشتر و افراد با درآمد کمتر با نرخ کمتر مالیات می پردازند .

مثال: جدول مالیاتی زیر مفروض است مالیات پرداختی دو نفر را محاسبه کنید که اولی ۵۵۰۰۰ ریال و دومی ۵۶۰۰۰ ریال درآمد دارند .

درآمدهای تا ۲۰۰۰۰ با نرخ ۵ درصد

درآمدهای تا ۴۰۰۰۰ با نرخ ۸ درصد

درآمدهای تا ۵۵۰۰۰ با نرخ ۱۰ درصد

درآمدهای تا و بیشتر از ۷۰۰۰۰ با نرخ ۱۲ درصد

$$۵۵۰۰ = ۵۵۰۰۰ \times ۱۰\% \text{ مالیات نفر اول}$$

$$۶۷۲۰ = ۵۶۰۰۰ \times ۱۲\% \text{ مالیات نفر دوم}$$

همانطور که می بینید چون درآمد شخص اول ۵۵۰۰۰ ریال است مالیات همه درآمدش با نرخ ده درصد محاسبه میگردد و شخص دوم با درآمد ۵۶۰۰۰ ریال مالیات همه درآمدش با نرخ دوازده درصد محاسبه می گردد . یعنی تفاوت حقوق این دو نفر ۱۰۰۰ ریال است اما تفاوت مالیات آن ها ۱۲۲۰ ریال است و این نا عادلانه می باشد .

- چنانچه بخواهیم درآمد خالص هر کدام از افراد را به دست بیاوریم باید مالیات آن ها را از حقوقشان کم کنیم :

$$۴۹۵۰۰ = ۵۵۰۰۰ - ۵۵۰۰ \text{ درآمد خالص نفر اول}$$

$$۴۹۲۸۰ = ۵۶۰۰۰ - ۶۷۲۰ \text{ درآمد خالص نفر دوم}$$

هزینه های دولت

- **مخارج عمومی :** هزینه هایی را که دولت برای انجام وظایف خود صرف می کند را مخارج عمومی می گویند .

- **انواع مخارج عمومی عبارتند از :**

۱- هزینه های جاری

۲- هزینه های سرمایه ای یا عمرانی

- **انواع هزینه های جاری عبارتند از:**

۱- هزینه های کارکنان

۲- هزینه های اداری

۳- پرداخت های انتقالی

• **هزینه های کارکنان:** این هزینه ها شامل حقوق و مزایای کارکنان ادارات دولتی ویا سایر سازمان های کشوری و لشکری است. که برای ارائه خدمات به استخدام دولت درآمده اند و از اقلام عمده هزینه های دولت می باشد.
مثال: حقوق معلمان، حقوق نمایندگان مجلس، حقوق نظامیان و ...

• **هزینه های اداری:** هزینه هایی است که صرف چرخش کار جاری ادارات و نهاد ها می شود.
مثال: هزینه حمل و نقل، اجاره، آب و برق و ملزومات اداری ادارات.

• **پرداخت های انتقالی:** هزینه هایی است که دولت به صورت بلا عوض برای تامین اجتماعی، رفع نابرابری ها، ایجاد توازن اجتماعی و حمایت از تولید یا گروه های خاص پرداخت می کند.
مثال:

- ✓ یارانه ای که دولت برای حمایت از تولید کنندگان پرداخت می کند.
- ✓ پرداخت هایی را که دولت به صورت بلا عوض به آسیب دیدگان حوادث طبیعی پرداخت میکند.
- ✓ پرداخت دولت تحت طرح شهید رجایی به روستائیان.
- ✓ پرداخت یارانه به منظور ثابت نگه داشتن قیمت کالا های اساسی مانند شکر و شیر و ...

• **هزینه های سرمایه ای یا عمرانی:** هزینه هایی که دولت صرف احداث بنا یا خرید کالا هایی می کند که با بقای اصل آن ها مورد استفاده قرار می گیر.
مثال: خرید ماشین آلات یا ساخت مدارس و بیمارستان ها و ...

• **انواع هزینه های سرمایه ای یا عمرانی عبارتند از:**

- ۱- سرمایه گذاری های مولد
  - ۲- سرمایه گذاری های زیر بنایی
  - ۳- سرمایه گذاری های اجتماعی
- **سرمایه گذاری های مولد:** در این نوع سرمایه گذاری دولت با ایجاد کارخانه یا صنایعی خدمات و کالا های مورد نیاز مردم را تولید می کند. (ساخت کارخانه ی خودرو سازی و نساجی و ..)
- **سرمایه گذاری های زیر بنایی:** این نوع سرمایه گذاری ها باعث تقویت توان اقتصادی کشور می شود و برای به ثمر رسیدن سایر فعالیت های اقتصادی ضروری است. (سرمایه گذاری هایی که صرف ساخت و ایجاد جاده، راه آهن، سد سازی، نیرو گاه برق و ... می شود.)
- **سرمایه گذاری های اجتماعی:** این نوع سرمایه گذاری ها زمینه لازم تولید سایر کالا ها را فراهم می سازد. (سرمایه گذاری در آموزش و پرورش، آموزش عالی، امور فرهنگی و هنر)

- مهم ترین سرمایه گذاری ها عبارت است از : سرمایه گذاری های اجتماعی .
- مهم ترین سرمایه گذاری ها ، سرمایه گذاری های اجتماعی است زیرا : زمینه را برای تربیت نیرو های انسانی ماهر و متخصص در رشته های مختلف فراهم می کند و بدون داشتن نیروی متخصص و متعهد انجام سایر سرمایه گذاری ها و کسب استقلال اقتصادی فراهم نمی شود .
- اقتصاددانان هزینه های آموزش و پرورش ، علم و فرهنگ را نوعی سرمایه گذاری می دانند زیرا : مستقیماً باعث افزایش تولید کشور می شوند.
- عمده تفاوت کشورهای پیشرفته با کشورهای عقب مانده ناشی از موارد زیر است:
  - ۱- میزان برخورداری آنان از سرمایه های انسانی و نیروی متخصص .
  - ۲- گسترش علم و فرهنگ و سرمایه اجتماعی .

نمونه سوالات

- ۱- دولت برای مدیریت کلان کشور از چه ابزار هایی استفاده میکند؟
- ۲- میزان درآمد های که دولت از منابع گوناگون کسب می کند در حالت های مختلف ..... است
- ۳- میزان ..... که دولت برای اداره جامعه صرف می کند در وضعیت های مختلف متفاوت است.
- ۴- عامل اصلی تعیین کننده مخارج دولت چیست؟
- ۵- انواع برنامه هایی را که دولت برای تحقق اهداف و ماموریت های خود به کار می برد را نام ببرید؟
- ۶- بودجه و کسری بودجه را تعریف کنید؟
- ۷- مهم ترین و اساسی ترین سند در دستگاه های مالی و اداری چیست؟ چرا؟
- ۸- چگونه میتوان اهداف دولت را به وسیله بودجه ارزیابی کرد؟
- ۹- یکی از ابزار های کنترل مجلس بر دولت ..... می باشد.
- ۱۰- چرا بودجه از ابزار های کنترل مجلس بر دولت می باشد؟
- ۱۱- مراحل بودجه از آغاز تا انجام را بنویسید؟
- ۱۲- مسئول تهیه و پیشنهاد بودجه در همه ی کشورها ..... می باشد
- ۱۳- در ایران طبق اصل..... قانون اساسی بودجه سال توسط..... تهیه می شود.
- ۱۴- لایحه بودجه را تعریف کنید؟
- ۱۵- مواد تشکیل دهنده بودجه را بنویسید؟
- ۱۶- امروزه تصویب بودجه در کشور های مختلف به عهده چه کسی می باشد؟
- ۱۷- در ایران تصویب بودجه به عهده چه نهادی می باشد؟
- ۱۸- دولت موظف است لایحه بودجه سال آینده را تا ..... ماه هر سال به مجلس تحویل دهد.
- ۱۹- مجلس باید طبق قانون لایحه بودجه را تا چه زمانی تصویب نماید؟
- ۲۰- مراحل تصویب بودجه را بنویسید؟
- ۲۱- قانون بودجه را تعریف کنید؟
- ۲۲- تفاوت لایحه بودجه با قانون بودجه را بنویسید؟
- ۲۳- عملکرد مالی یک سال بخش دولتی در محدوده ..... انجام می گیرد.
- ۲۴- مواد تشکیل دهنده قانون بودجه را بنویسید؟
- ۲۵- چه زمانی تصویب بودجه اهمیت خود را از دست می دهد؟
- ۲۶- تفریغ بودجه را توضیح دهید؟
- ۲۷- سند تفریغ بودجه نشان دهنده چیست؟
- ۲۸- حق نظارت بر اجرای بودجه در کشور ها به عهده چه نهادی است؟
- ۲۹- در ایران نظارت بر اجرای بودجه به عهده کدام ارگان است و چگونه صورت می گیرد؟
- ۳۰- در ایران دیوان محاسبات مستقیماً زیر نظر ..... قرار دارد.
- ۳۱- وظیفه دیوان محاسبات چیست؟
- ۳۲- مهم ترین و اساسی ترین دستگاه مالی که در نظام بودجه نقش دارد چیست؟
- ۳۳- کدام اصل قانون اساسی به موضوع خزانه داری پرداخته است؟ چرا؟

- ۳۴- کارکرد خزانه داری چیست؟
- ۳۵- اداره کل خزانه داری در.....قرار دارد.
- ۳۶- مدیر کل خزانه داری را چه کسی تعیین میکند؟
- ۳۷- انواع درآمد های دولت را نام ببرید؟
- ۳۸- بهای خدمات و کالاهای ارائه شده توسط دولت را به عنوان یکی از راه های کسب درآمد دولت توضیح داده مثالی بزنید؟
- ۳۹- درآمد شرکت های دولتی و سرمایه گذاری ها را به عنوان یکی از راه های کسب درآمد دولت توضیح دهید؟
- ۴۰- انواع سرمایه گذاری های دولت را نام ببرید؟
- ۴۱- چرا سرمایه گذاری های زیر بنایی و اجتماعی سود آوری و درآمدزایی ندارند؟
- ۴۲- کدام دسته از سرمایه گذاری های دولتی ، با هدف سود آوری انجام شده و برای دولت درآمد زا هستند؟
- ۴۳- دولت چه زمانی برای کسب درآمد از استقراض استفاده میکند؟
- ۴۴- چه زمانی استقراض می تواند برای دولت راه گشا باشد؟
- ۴۵- بهترین راه استقراض کدام است؟
- ۴۶- بدترین نوع استقراض کدام است؟
- ۴۷- دریافت وام از کشور های دیگر یا سازمان های بین المللی موجب.....کشور می گردد.
- ۴۸- مهم ترین منبع درآمد دولت ها در گذشته .....بوده است.
- ۴۹- امروزه مهم ترین منابع درآمد بیشتر کشورها.....می باشد.
- ۵۰- قانون مالیات به وسیله چه نهادی وضع می شود؟
- ۵۱- چه زمانی مالیات ابزار مناسبی برای رفع نابرابری های اقتصادی و اجتماعی است؟
- ۵۲- مالیات را تعریف کنید؟
- ۵۳- دولت ها به چه دلایلی از مردم مالیات میگیرند؟
- ۵۴- پرداخت کننده های مالیات چه کسانی هستند؟
- ۵۵- منظور از بار مالیاتی چیست مثال بزنید؟
- ۵۶- پایه مالیاتی چیست؟
- ۵۷- چرا میگوییم در زمان حضرت علی (ع) پایه مالیاتی افزایش یافت؟
- ۵۸- مالیات ها بر اساس پایه مالیاتی به چند دسته تقسیم می شوند؟
- ۵۹- مالیات مستقیم را تعریف کنید و ویژگی های آن را بنویسید؟
- ۶۰- چرا در مالیات مستقیم دولت می تواند فقط از گروه خاصی مالیات بگیرد؟
- ۶۱- انواع مالیات مستقیم را بنویسید؟
- ۶۲- مالیات بر درآمد را توضیح داده و مثال بزنید؟
- ۶۳- مالیات بردارایی و ثروت را توضیح داده و مثال بزنید؟
- ۶۴- منظور از مالیات غیر مستقیم چیست و ویژگی آن کدام است؟
- ۶۵- مالیات مستقیم و غیر مستقیم را با یکدیگر مقایسه کنید؟
- ۶۶- انواع مالیات غیر مستقیم را نام ببرید؟
- ۶۷- مالیات بر نقل و انتقال دارایی را توضیح داده و مثال بزنید؟
- ۶۸- مالیات بر ارث را تعریف کنید؟

۶۹- حقوق و عوارض گمرکی را توضیح دهید؟

۷۰- حقوق و عوارض گمرکی علاوه بر درآمد چه فایده ای برای دولت دارد؟(هدف دولت از دریافت حقوق و عوارض گمرکی چیست؟)

۷۱- عوارض را به عنوان یکی از انواع مالیات توضیح دهید و مثال بزنید؟

۷۲- مالیات بر فروش را توضیح دهید؟

۷۳- مالیات بر فروش چگونه از مردم دریافت میشود؟

۷۴- اهداف دولت از دریافت مالیات بر فروش چیست؟

۷۵- مالیات بر ارزش افزوده را توضیح دهید؟

۷۶- مالیات بر ارزش افزوده نوعی مالیات.....است. که بر مصرف کالا و خدمات علق می گیرد.

۷۷- استفاده از مالیات بر ارزش افزوده چه نتایجی به دنبال دارد؟

۷۸- چرا مالیات بر ارزش افزوده مانع مالیات گیری چند گانه میشود؟

۷۹- انواع نرخ های مالیاتی را بنویسید؟

۸۰- نحوه محاسبه مالیات با نرخ ثابت و تصاعدی را با یکدیگر را مقایسه کنید؟

۸۱- اگر نرخ مالیات دوازده درصد باشد مالیات فردی را که ۱۲۰۰۰۰۰ تومان و مالیات فردی را که ۲۴۰۰۰۰۰ تومان درآمد ماهیانه دارند را محاسبه کنید؟

۸۲- جدول مالیاتی زیر مفروض است مالیات پرداختی توسط دو نفر را که اولی ماهیانه ۸۰۰۰۰۰ تومان و دومی ۸۲۰۰۰۰ تومان درآمد دارد را محاسبه کنید؟

درآمدهای تا ۳۰۰۰۰۰ با نرخ ۵ درصد

درآمدهای تا ۵۰۰۰۰۰ با نرخ ۸ درصد

درآمدهای تا ۸۰۰۰۰۰ با نرخ ۱۰ درصد

درآمدهای تا و بیشتر از ۹۰۰۰۰۰ با نرخ ۱۲ درصد

۸۳- منظور از مخارج عمومی چیست؟

۸۴- انواع مخارج عمومی را نام ببرید؟

۸۵- انواع هزینه های جاری را نام ببرید؟

۸۶- منظور از هزینه کارکنان چیست ، مثال بزنید؟

۸۷- عمده ترین اقلام هزینه های دولت کدام است؟

۸۸- هزینه های اداری را توضیح دهید و مثال بزنید؟

۸۹- منظور از پرداخت های انتقالی چیست مثال بزنید؟

۹۰- هزینه های سرمایه ای یا عمرانی را توضیح دهید؟

۹۱- انواع هزینه های سرمایه ای یا عمرانی را نام ببرید؟

۹۲- سرمایه گذاری های مولد را توضیح دهید و مثال بزنید؟

۹۳- منظور از سرمایه گذاری های زیر بنایی چیست مثال بزنید؟

۹۴- سرمایه گذاری های اجتماعی را توضیح داده و مثال بزنید؟

۹۵- مهم ترین سرمایه گذاری های دولت کدام است ، چرا؟

۹۶- چرا اکثر اقتصاد دانان هزینه های آموزش و پرورش، علم و فرهنگ را نوعی سرمایه گذاری می دانند؟

۹۷- تفاوت عمده ی کشور های پیشرفته با کشور های عقب مانده چیست؟

۹۸- نوع سرمایه گذاری های زیر را مشخص کنید؟

الف) ساخت کارخانه های مواد غذایی

ب) ساخت سد و راه آهن

ج) ساخت دانشگاه

۹۹- درآمد کدام دسته از شرکت های دولتی به حساب خزانه داری کل واریز نمیشود؟

۱۰۰- نوع مالیات های زیر را مشخص کنید؟

الف) مالیات بر اتومبیل و خانه

ب) مالیات بر اصناف

ج) مالیات بر ارث

د) مالیات بر معامله

و) مالیات بر تجارت خارجی

ه) عوارض اتومبیل و نوسازی

۱۰۱- نوع هزینه های زیر را مشخص کنید؟

الف) حقوق قضایان

ب) هزینه ی آب و برق ادارات

ج) یارانه